

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2018

CROATIAN

HIGHER LEVEL

Monday, 18 June

09:30 - 12:30

Pažljivo pročitajte cijeli tekst i odgovorite na pitanja iz svih triju dijelova. Na pitanja odgovorite svojim riječima, a odgovori neka se temelje na tekstu. Svi odgovori moraju biti na hrvatskome jeziku.

I. dio

[30 bodova]

DALA OTKAZ I POSTALA OSOBA X

1. Za razliku od većine ljudi koji se u korizmi uglavnom odriču cigareta, slatkiša, alkohola ili šopinga, mlada Zadranka Martina Knežević odlučila se na 40 dana odreći novca i svega materijalnoga. Upustila se u avanturu života – pješice je krenula iz Zagreba u rodni Zadar, uzdajući se pritom u pomoć i dobrotu nepoznatih ljudi koje će susresti na putu. Sa sobom je ponijela tek nešto odjeće i mobitel kojim će zabilježiti sve najvažnije trenutke avanture za koju je uvjerenjena da će promijeniti njezin, ali i živote drugih ljudi. Donedavno voditeljica marketinga najveće turističke tvrtke u Zadru i predavačica na brojnim edukativnim radionicama, seminarima i tribinama, siguran posao, karijeru u usponu i topli ured u samom središtu grada zamijenila je hladnim i snježnim zagrebačkim ulicama.
2. „Nije to bunt, nego potreba za nečim većim”, pojašnjava Martina. „Čini mi se kako ljudi cijelo vrijeme razmišljaju o nekom besmislu koji osjećaju, ali ne žele to reći naglas i potražiti pomoć jer se boje da će ih proglasiti depresivnima i ne žele ništa učiniti da to promijene. I ja sam se tako osjećala prošle godine i zato sam odlučila napraviti promjenu”.
3. Sve je zapravo krenulo od trenutka kad je shvatila da je izgubila strast za poslom. Kad joj je rad postao samo OK, odlučila je dati otkaz. „Cijeli život radim u turizmu, a u posljednje se vrijeme u turizam uvukao konzumerizam i on više nema veze s onim što sam učila u školi i na fakultetu. Ako se naš turizam sveo na to da samo prodajemo sobe, onda ja u njemu više nemam što raditi. Turizam su priče, bitan je sadržaj. S druge strane, shvatila sam da nikada u životu nisam bila u Dubrovniku. Zato sam sama sebi rekla da sada idem živjeti taj turizam i marketing pa sam s 30 godina odlučila upoznati zemlju i ljude koji žive u njoj. Moj je cilj doći kući u Zadar iz Zagreba, ali pritom upoznati našu zemlju. Želim vidjeti Hrvatsku kao turist. Želim dokazati da su čuda moguća i da se može preživjeti bez posla te da se može lijepo i dostojanstveno živjeti i bez novca. Da naglasim, ja neću prositi, imam ruke i mozak i mogu raditi što god treba”, pojasnila je Martina, dodavši kako vjeruje da će na putu naići na vrlo dobre ideje, pronaći inspiraciju i vidjeti Hrvatsku iz nekog posve novog kuta.
4. Ova odluka o odlasku s posla u nepoznato nekima se nije učinila najpametnijom jer još uvijek razmišljaju kako je bitno imati stalan posao koji pruža nekakvu sigurnost, ali, svi se možemo zapitati - što je u životu sigurno? Stoga je svoju avanturu nazvala #nijetipametno prema brojnim dobronamjernim savjetima koje je dobila, a koji su počinjali upravo tim riječima. „Svi su mi rekli da mi nije pametno napustiti siguran posao, vrhunsku poziciju do koje sam na njemu došla i najljepši ured iz kojeg sam gledala na zadarski most. Nitko mi nije znao reći zašto, a ja ne volim tvrdnje bez argumenata. U sebi godinama uzgajam malog buntovnika koji se ne miri s prosjekom”.
5. „Putujem bez novca i kreditnih kartica. Putovanje ću započeti šetnjom, kao da šjećem susjedstvom, ali u malo proširenom krugu. Ako mi putem netko stane i ponudi me prevesti, ukrcat ću se, ako ne, hodat ću, imam mnogo mogućnosti. Kad sam imala novca, trošila sam ga na gluposti i shvatila sam da se bolje osjećam kad nemam novca, tada se u meni rađaju

najbolje ideje”, rekla je optimistična Martina, dodavši kako sigurnost u sebe proizlazi iz uklanjanja sigurnosti koja dolazi iz imanja novca. „Novac sve pokvari i ja mu više ne želim robovati”.

6. „Da se razumijemo, ja vjerujem da smo mi ljudi stvoreni da budemo korisni i da radimo. Ali ljudi kakvi jesmo, smiješni i zaboravni, pojam rada počeli smo povezivati isključivo s radom u sustavu od 7 do 15 ili od 9 do 17 sati ili kako god. A to više nije moja istina. Ta bjesomučna utrka s vremenom svima nam stvara stres. Kad iziđeš iz okvira, shvatiš da imaš sve vrijeme ovoga svijeta. Toliko sam bila okupirana poslom da sam zaboravila kako se hrana može i posaditi! Pa, eto, idem sada malo sebi i onima koji prate moj put pokazati da je moguće biti zahvalan i radostan neovisno o novcu”, otkrila je Martina svoj pogled na svijet rasterećen okova modernoga društva.
7. Za svoj se pothvat spremala dugo, pripremajući tijelo na ekstremne uvjete i psihu na sve nedaće koje bi je mogle snaći. „Kada ti neki put bude teško i kada si sam i na -15 stupnjeva, sjetiš se da nema puno ljudi priliku napraviti ono što sam ja odlučila napraviti. Tako daješ tome smisao, skupiš hrabrost i hodaš korak za korakom. Čvrsto vjerujem da se pravi život nalazi izvan rutine, granice komfora u kojemu svakodnevno plivamo”, ističe Martina.
8. Martina je još uvijek u Zagrebu, gdje je, kako kaže, upoznala mnoštvo zanimljivih ljudi. Ne planira nijedan dan, niti jedan susret, potpuno je prepuštena slučaju, životu... Svaku je noć spavala na drugome mjestu, a peti dan svog boravka iskusila je i zagrebačku zimu. Noć je provela razgovarajući s beskućnicima i grijući se u vozilima javnog prijevoza. „Kad upoznaš led, naučiš stvarnu cijenu toploga kreveta”.
9. Obećaje da će nakon dolaska u Zadar napraviti najveći besplatni tulum u povijesti toga grada, i to na samome Forumu. Kaže da će to biti prava fešta. Budući da je bila organizatorica brojnih događanja i koncerata, smatra da je stekla prijatelje na našoj glazbenoj sceni koji će biti spremni nastupiti i tako podržati ovu nesebičnu i iskrenu ideju s kojom naša sugovornica putuje i vjeruje u svoju zemlju.
10. Do tada, karizmatična Martina tek otkriva ljepote svoje zemlje i ljudi koji u njoj žive. Svoj put Martina opisuje na brojnim društvenim mrežama. Tamo je već pojasnila svoju ideju i navela pet pretpostavki o svojoj četrdesetodnevnoj avanturi bez plana. 1. pretpostavka: Hrvati su dobri ljudi. 2. pretpostavka: Hrvatska je dobra zemlja. 3. pretpostavka: Hrvati su poduzetni. 4. pretpostavka: Nezaposleni, a sposobni, mogu preživjeti u Hrvatskoj. 5. pretpostavka: Hrvati mogu imati pozitivan pogled na svijet.
11. Kaže kako je brojne poruke i komentari podrške inspiriraju i guraju dalje, a oni koji ne podržavaju ovu cijelu priču nisu važni, jer, u suštini, na ovom putu samootkrivanja je - sama. „Ja sam sada osoba X, bez osobne iskaznice, obična nepoznanica, koja naivno vjeruje u dobrotu svojih zemljaka. Onih koji će mi u zamjenu za moj rad, s moje dvije ruke i dvije noge, znanjem i vještinama koje imam, dati samo onoliko koliko mogu. I smiješak je dovoljan. Za kruh ću se snaći”, poručuje neustrašiva Zadranka.

(prilagođeno prema: Gabrijela Radanović „Martina Knežević kao „Osoba X”, slobodnadalmacija.hr)

1. Objasnite svojim riječima sljedeće pojmove: [5 × 1 bodova]
  - a) dobronamjernim (4)
  - b) buntovnika (4)
  - c) pothvat (7)
  - d) „da mu više neće robovati” (5)
  - e) bjesomučna (6)

2. Opišite, na temelju teksta, ali svojim riječima, što je mladu Zadranku ponukalo da da otkaz i napusti perspektivnu karijeru u uspješnoj turističkoj agenciji? [5 bodova]
3. Opišite, na temelju teksta, ali svojim riječima, Martinin pogled na moderan način života i rada. [5 bodova]
4. Opišite, na temelju teksta, ali svojim riječima, što je cilj Martinine avanture, što ona sve njome želi dokazati prvenstveno sebi, a onda i drugima? [5 bodova]
5. U petome odlomku saznajemo kako Martina misli da „sigurnost u sebe proizlazi iz uklanjanja sigurnosti koja dolazi iz imanja novca” te kako „novac sve pokvari”. Što mislite o navedenim tvrdnjama? Slažete li se s njom? Obrazložite svoj odgovor! [5 bodova]
6. Nakon što ste pročitali tekst, mislite li da biste i sami bili spremni učiniti isto ili nešto nalik onome što je učinila Martina i na takav način ispitati svoje granice i proširiti horizonte? Iscrpno argumentirajte svoj odgovor! [5 bodova]

II. dio

[30 bodova]

U sedmome odlomku mlada Zadranka navodi sljedeće uvjerenje: „Čvrsto vjerujem da se pravi život nalazi izvan rutine, izvan granice komfora u kojemu svaki dan plivamo”.

Komentirajte, vlastitim riječima (minimalno 100 riječi), ovu misao.

III. dio

[40 bodova]

Napišite esej (minimalno 300 riječi) o jednoj od sljedećih tema:

1. „Nisu svi koji lutaju izgubljeni” *J.R.R. Tolkien*

ili

2. „Odišlo ne čini čovjeka” stara je hrvatska poslovice. Do koje je mjere moguće reći da se ljude može ispravno prosuditi na temelju odjeće koju nose? Uzimajući u obzir argumente za i protiv, iznesite svoje mišljenje.